

SITOWISE

Tervetuloa yleisötilaisuuteen!

Lahdenperä-Jämsä-rataoikaisun
YVA ja yleissuunnitelma

28.9.2022 KLO 17.30-19.30

Yleisötilaisuuden ohjelma

- 17.30 Tervetuloa, Arja Koistinen, Keski-Suomen ELY-keskus
- 17.35 Jämsän kaupungin puheenvuoro, Seija al Sayed
- 17.40 Hankkeen esittely, Eero Virtanen, Väylävirasto
- 17.55 YVA-menettely yleisesti, Arja Koistinen, Keski-Suomen ELY-keskus
- 18.05 YVAn tulosten esittely, Sonja Oksman, Sitowise
- 18.25 Yleissuunnitelmaluonnosten esittely, Seppo Veijovuori, Sitowise
- Muutama kysymys ja keskustelua esittelyjen jälkeen
- 18.45-19.30 Kysymykset ja keskustelu karttojen ääressä (YVA ja yleissuunnitelmaluonnokset molemmilla pisteillä)
 - Asiantuntijat pisteillä: Seppo Veijovuori, Sonja Oksman, Juho Arponen, Tuuli Wallenius (Sitowise) sekä Pekka Huttunen (Welado).

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA-menettely)

Lahdenperä–Jämsä-ratayhteys

Arja Koistinen

Keski-Suomen ELY-keskus 28.9.2022

Ympäristövaikutusten arviointi

- YVA-lain (252/2017) tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja arvioinnin yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kaikkien tiedon saantia ja osallistumismahdollisuuksia.
-> Eli pyritään tunnistamaan ja lieventämään/ehkäisemään hankkeen mahdolliset ympäristöongelmat jo ennen hankkeen toteuttamista ja varmistamaan, että löydetään toteuttamiskelpoinen vähiten ympäristölle, asutukselle ja ihmisten hyvinvointiin haittaa aiheuttava tapa - **ennakollinen prosessi**
- YVA-lain ns. hankeluettelossa määrätään suoraan YVA-menettelyyn kuuluvat hankkeet ja näihin kuuluvat kaukoliikenteen rautateiden rakentaminen mkl kaksoisraiteet
- YVA-menettely ei ole lupamenettely, vaan tuottaa tietoa suunnittelun pohjaksi

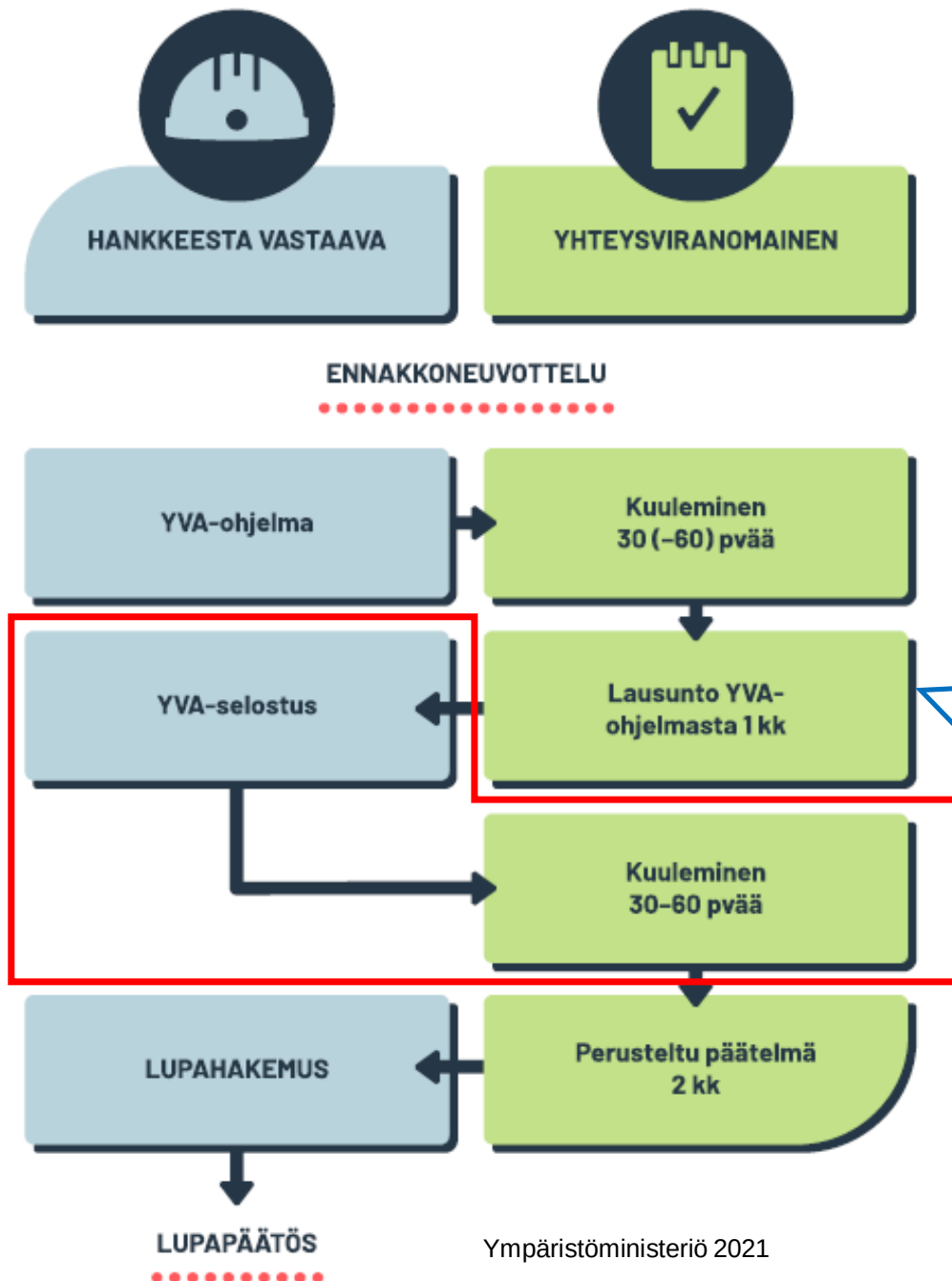

Ketkä osallistuu ja voi osallistua?

- **Yhteysviranomainen** ohjaa ja valvoo menettelyä
 - toimii YVA-menettelyssä YVA-lain mukaisena yhteysviranomaisena
 - hoitaa YVA-lain mukaiset tiedottamiset, kuulutukset ja lausuntopyynnöt
 - antaa lausunnon arviointiohjelmasta ja tarkastaa YVA-selostuksen sekä antaa siitä perustellun päätelmän
- **Hankkeesta vastaava** on taho, jonka hankkeesta on kyse ja vastaa ympäristövaikutusten arvioinnista
 - YVA-konsultti
- **Muut tahot**, kuten eri viranomaiset, sidosryhmät, järjestöt, asukkaat...

-> Tiedon jakaminen ja osallistuminen ovat menettelyn kulmakiviä

Yhteysviranomaisen lausunto 3/2022

www.ymparisto.fi/ratayhteysLahdenperaJamsaYVA

Lausuntoja ja mielipiteitä 22 kpl

Mielipiteissä nousi esille mm.

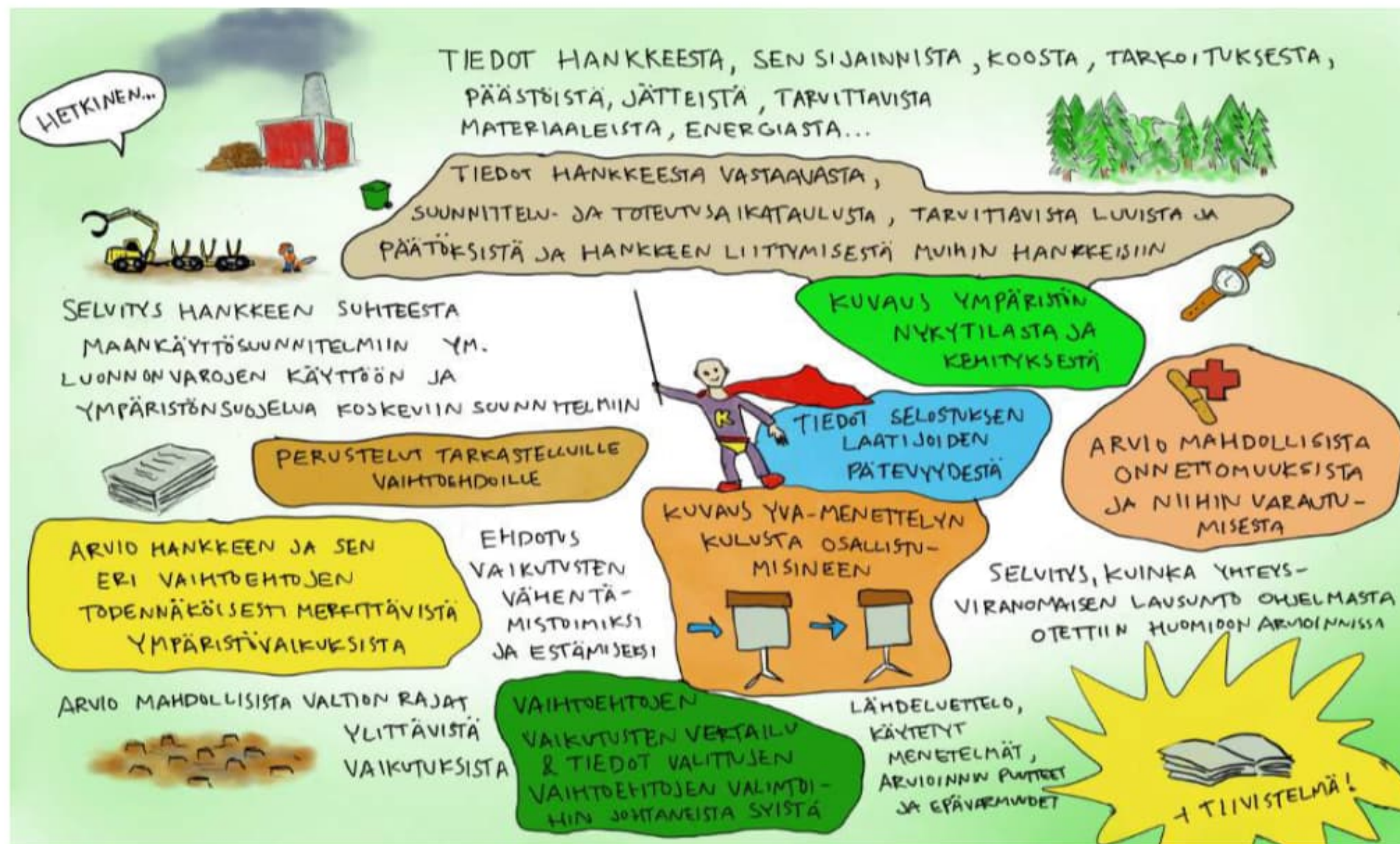
- Puutteet perusteluissa 0-vaihtoehtotarkastelun puuttumisesta
- Sosiaalisten vaikutusten arviointi oli puutteellinen
- Alueiden pirstaloituminen (metsät, peltoalueet)
- Tärinähaitta
- Vaikutukset pohjavesiin ja kaivoihin
- Luontoarvot, mm. alueen lähteisyys

Arviointiohjelmavaiheen jälkeen on tullut joitakin muutoksia vaihtoehtotarkasteluihin.

Ympäristövaikutusten arviointiselostus

...on arviointityön
tulos ja johtopäätelmä
hankkeen
ympäristövaikutuk-
sista

(YVAA 4 § sisältö)

Käy tutustumassa ja kerro mielipiteesi

- www.ely-keskus.fi/kuulutukset
- www.ymparisto.fi/ratayhteysLahdenperaJamsaYVA
- **Paperitulosteisiin** voit tutustua seuraavissa paikoissa:
 - Keski-Suomen ELY-keskus, Cygnaeuksenkatu 1, Jyväskylä
 - Jämsän kaupungin palvelupiste, Keskuskatu 2–4, Jämsä
 - Jämsän pääkirjasto, Keskuskatu 2–4, Jämsä

Kirjalliset mielipiteet tulee jättää viimeistään 11.11.2022 Keski-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon, kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi

Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista tulee nähtäville 2 kk kuluessa nähtävilläolon päättymisen jälkeen hankkeen ympäristöhallinnon ymparisto.fi –verkkosivulle. Lisäksi perusteltu päätelmä annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella ELY-keskuksen verkkosivulla www.ely-keskus.fi/kuulutukset/keski-suomi.

Lahdenperä-Jämsä rataoikaisu ja kaksoisraide, yleissuunnitelma

Liikenneinfrahankkeen eteneminen

Väylä

Sidosryhmät

Yleissuunnitelma

Ratalaki 11 §

Yleissuunnitelma on laadittava, jolleivät hankkeen vaikutukset ole vähäiset taikka rautatiealueen sijainti ja sen vaikutukset ole jo riittävässä määrin ratkaistu asemakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa.

Yleissuunnitelma on aina laadittava sellaisissa hankkeissa, joihin sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä annetun lain [\(252/2017\) 3 luvun](#) mukaista arviointimenettelyä, jollei se hankkeen luonteesta sekä suunnittelulle ja vaikutusten arvioinnille asetettavista vaatimuksista johtuen ole tarpeetonta.

Yleissuunnitelma

- Yleissuunnitelmassa esitetään
 - radan rakentamisen tarpeellisuus
 - tutkitut vaihtoehdot
 - radan liikenteelliset ja tekniset perusratkaisut,
 - rautatiealueen likimääräinen sijainti
 - rautatiealueen ja rautatieliikenteen arvioidut vaikutukset
 - mahdollisuudet haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi
 - alustava kustannusarvio.
- Yleissuunnitelman tulee perustua oikeusvaikutteiseen kaavaan.
- Laaja vuorovaikutus on erityisen tärkeää juuri yleissuunnittelun aikana, sillä tällöin päätetään hankkeen merkittävimmät perusratkaisut. Yleissuunnitelmassa määritellään rautatien likimääräinen paikka ja tilantarve sekä suhde ympäröivään maankäyttöön.

Lisätietoja

Hankesivut:

<https://vayla.fi/tampere-jyvaskyla/suunnittelu>

Tilaa uutiskirje:

<https://vayla.creamailer.fi/subscribe/RNHITaUv89nxE>

Väylävirasto
Trafikledsverket

Lahdenperä–Jämsä- ratayhteyden YVA

- YVA-selostuksen esittely

SONJA OKSMAN
28.9.2022 JÄMSÄ

YVA:n vaiheet

YVA-menettely

OHJELMAVAIHE

SELOSTUSVAIHE

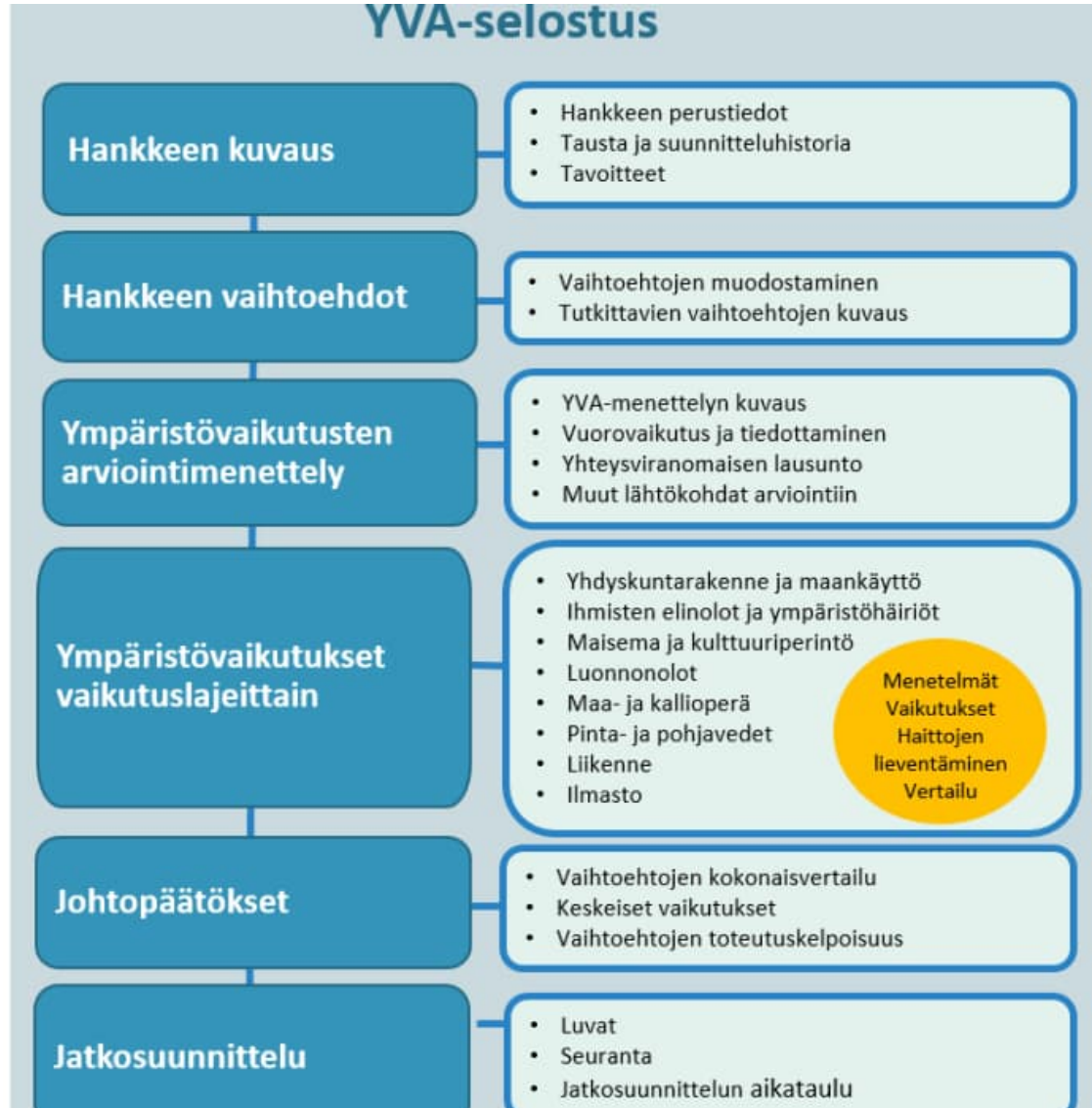

KESKUSTELU, PALAUTE JA OSALLISTUMINEN

Hankkeen tiedotuskanavat	
Kanava	Sisältö
Hankevastaavan verkkosivut 	Tampere–Jyväskylä-radan suunnitteluhankkeen verkkosivujen yhteyteen kootaan tietoa myös Lahdenperä–Jämsä-rataosuuden YVA-menettelystä ja siihen liittyvästä suunnittelusta. Verkkosivuja päivitetään työn päävaiheissa. Tampere–Jyväskylä-radan suunnittelu ja rakentaminen - Väylävirasto (vayla.fi) Vastuu: Hankevastaava
Yhteysviranomaisen verkkosivut 	Yhteysviranomaisella (Keski-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue) on lisäksi omat hankesivut, johon on koottu yhteysviranomaisen tiedot ja dokumentit hankkeesta. Sieltä löytyvät mm. kuulutukset, lausunnot ja muut viralliset YVA-asiakirjat. ymparisto.fi/ratayhteysLahdenperaJamsaYVA Vastuu: Yhteysviranomainen
Hankevastaavan tiedotteet 	Hankevastaava eli Väylävirasto tiedottaa hankkeesta julkaisemalla tiedotteita sekä tietoa tilaisuuksista ja nähtävilläoloista hankkeen Internet-sivuilla. Mediatiedotteet julkaistaan hankkeen tärkeistä päätöksistä sekä ennen yleisötilaisuuksia. Lisäksi tiedotteita julkaistaan kuntien internet- ja some-sivuilla. Vastuu: Hankevastaava
Yhteysviranomaisen tiedotteet ja kuulutukset 	Yhteysviranomaisena toimiva Keski-Suomen ELY-keskus (Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue) kuuluttaa sekä YVA-ohjelman että YVA-selostuksen nähtävillä olosta. Kuulutukset julkaistaan maakuntalehdessä ja paikallislehdissä sekä kaupungin ja kuntien ilmoitustauluilla. Kuulutuksissa on tiedot mielipiteiden antamisesta. YVA-ohjelma tulee painettuna nähtäville Jämsän kirjastolle ja kaupungintalolle. Vastuu: Yhteysviranomainen
Tiedottaminen kuntien kotisivuilla 	Kunnat, joita Lahdenperä–Jämsä-rataosuuden YVA-menettely koskee, voivat halutessaan tiedottaa YVA-menettelyn etenemisestä ja yleisötilaisuuksista omilla verkkosivuillaan ja muissa kanavissa. Vastuu: Kunta

YVA-selostuksen pääsisältö

- Selostuksessa käsiteltäviä asioita määritellään YVA-laissa ja asetuksessa
- Lisäksi noudatetaan Väyläviraston YVA-ohjetta

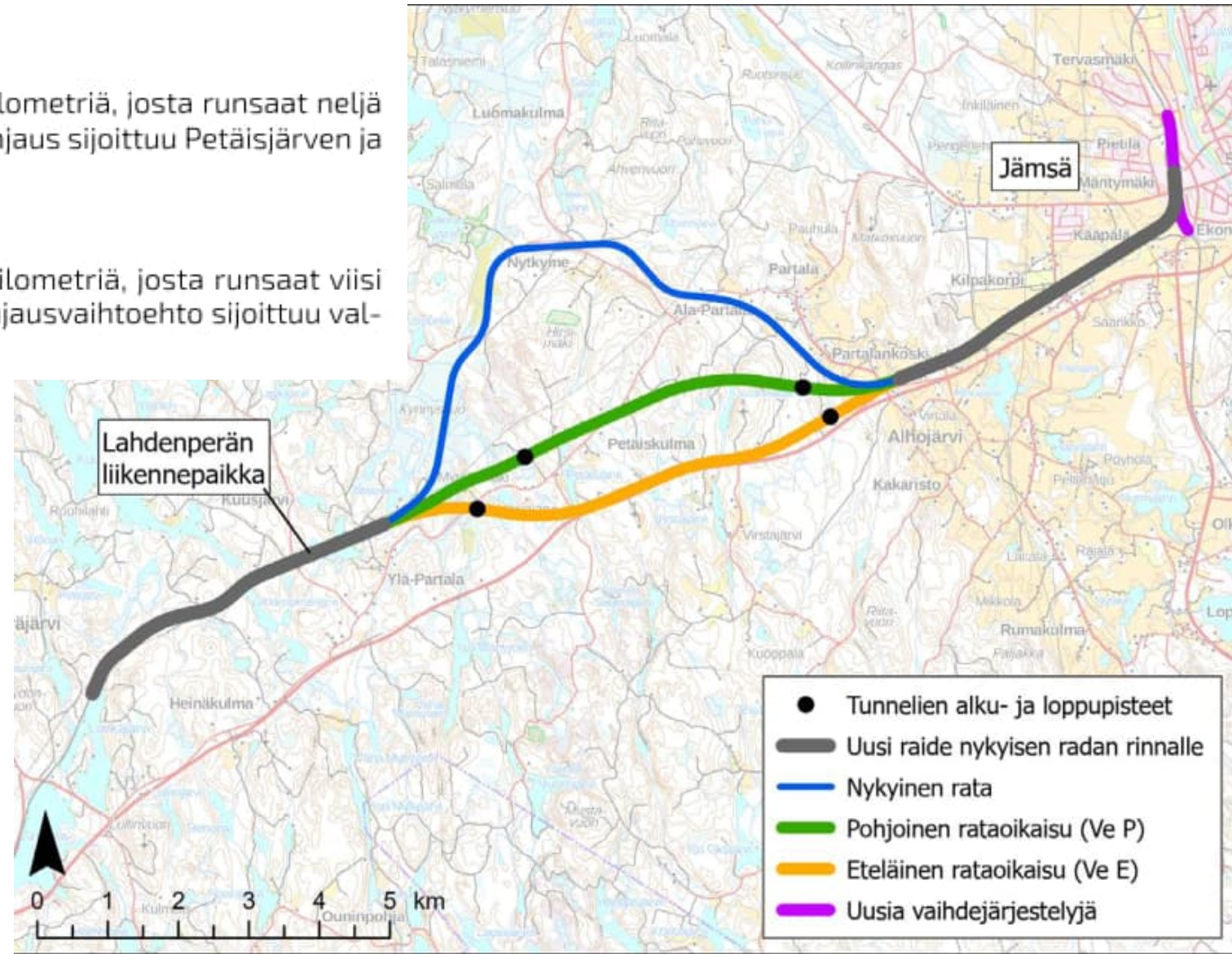
Arvioitava hanke

- **Pohjoinen linjaus Ve P**

- » oikaisuosuus on pituudeltaan noin kahdeksan kilometriä, josta runsaat neljä kilometriä sijaitsee kalliotunnelissa. Pohjoinen linjaus sijoittuu Petäisjärven ja Vuorenalaisen pohjoispuolelle.

- **Eteläinen linjaus Ve E**

- » oikaisuosuus on pituudeltaan noin kahdeksan kilometriä, josta runsaat viisi kilometriä sijaitsee kalliotunnelissa. Eteläinen linjausvaihtoehto sijoittuu valtatien 9 (E63) tuntumaan.

Tarkennuksia arviointiin

- Hankevaihtoehtojen vaikutuksia verrataan nykytilaan
- Arvioitavaan ratahankkeeseen sisältyy:
 - Ratalinjaus
 - Tunnelin pelastuskulut
 - Pelastus- ja huoltotiet
 - Kolmen tasoristeyksen poisto
 - Muuttuvia tiejärjestelyitä
 - Raiteen vaihde- ja liittymisjärjestelyt
- Yhteisvaikutuksia arvioitiin:
 - valtatie 9 parantamistoimien kanssa
 - Alahärvi-Hikiä 400+110 kV voimajohtohankkeen kanssa

Imperia-menetelmä

- Vaikutusten merkittävyyttä arvioitiin YVA-menettelyissä yleisesti käytetyllä Imperia-

+++	Suuri myönteinen vaikutus
++	Kohtalainen myönteinen vaikutus
+	Vähäinen myönteinen vaikutus
0	Ei vaikutusta
-	Vähäinen kielteinen vaikutus
--	Kohtalainen kielteinen vaikutus
---	Suuri kielteinen vaikutus

Merkittävyydsuokkien värin ja koodien selitteet.

Kokonaisvaikutukset

Vaikutustyyppi	Ve P	Ve E
Yhdyskuntarakenne, maankäyttö ja aluekehitys, elinkeinoelämä	+	+
Ihmisten elinolot ja viihtyvyys	--	-
Melu	+	+
Tärinä ja runkomelu	+	+
Ilmanlaatu	+	+
Liikenne	+	+
Ilmasto	--	--
Maisema ja kulttuuriperintö	-	-
Suojelualueverkosto ja muut huomioitavat kohteet	-	-
Suojelullisesti huomionarvoinen lajisto	--	--
Pintavedet	-	-
Pohjavedet	--	--
Maa- ja kallioperä sekä luonnonvarojen käyttö	---	---

Vaikutukset maa- ja kallioperään sekä luonnonvarojen käyttöön

- Kokonaisvaikutus arvioitu merkittäväksi → tarpeen suunnitella lieventämistoimia
- Suuri kielteinen vaikutus johtuen pitkän kalliotunnelin louhinnasta ja siitä syntyvästä kiviaineksesta. Vaikutuksiin voidaan huomattavasti vaikuttaa massojen hyötykäytöllä hankkeen sisällä tai hankkeen lähialueilla. Vaihtoehdossa Ve E syntyvien louhintamassojen määrä on noin 25 % suurempi kuin vaihtoehdossa Ve P.
- Vaihtoehdon Ve P kohdalla louhittavan tunnelin pituus on noin 4 km ja vaihtoehdon Ve E kohdalla noin 5 km. Tunneleista muodostuvat louhemäärät ovat vastaavasti noin Ve P noin 1 000 000 t ja Ve E noin 1 250 000 t.
- Hyötykäyttö ja massojen sijoittaminen on tarpeen suunnitella ratasuunnitelmavaiheessa

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriperintöön

- Itäosa valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta, joten alue on herkkä maisemassa tapahtuville muutoksille
- Vähäinen kielteinen vaikutus. Maisemanmuutoksen kannalta tärkeimpiä kohtia ovat tunnelin suuaukot ja niihin johtava rata uudessa maastokäytävässä. Tunnelin läntinen suuaukko sijoittuu suljettuun metsämaisemaan. Itäinen suuaukko sijoittuu lähemmäs asutusta ja näkyy laajemmin avoimeen maisematilaan. Maisemanmuutos kuitenkin hyvin paikallinen.
- Seuraavalla dialla havainnekuva itäisestä suuaukosta ja sinne johtavasta radasta Pohjoisessa vaihtoehdossa.

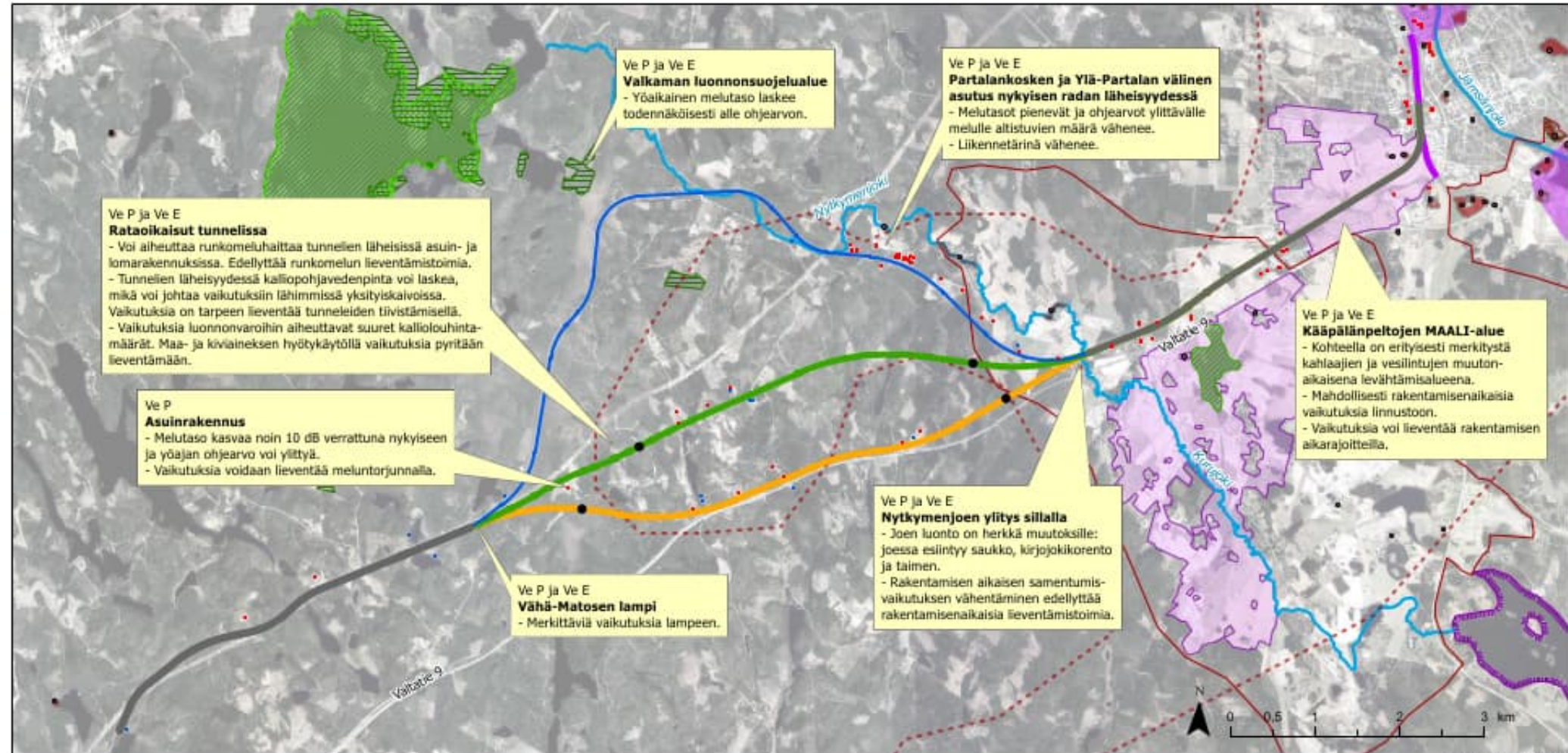

SITOWISE

Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen

- Kokonaisvaikutusarviossa on merkittävyysluokan ero, joka selittyy vaikutuksilla läntisen tunnelin suuaukon läheisyyteen sijoittuvaan kiinteistöön (ks. Seuraavan dian kartta) ja meluvaikutusten eroilla

Pohjoinen linjaus (Ve P)	Eteläinen linjaus (Ve E)
Kohtalainen kielteinen vaikutus, sillä melutason on arvioitu nousevan paljon yksittäisillä kohteilla. Muutokset maisemaan ja maatilojen pirstoutumisvaikutus on arvioitu huomionarvoisiksi uuteen ratakäytävään sijoituvilla maanpäällisillä osuuksilla. Nykyisen radan varrella vaikutukset elinoloihin ja viihtyvyyteen kuitenkin vähenevät junaliikenteen vähentyessä ja liikkumisen turvallisuus paranee tasoristeysten poiston myötä.	Vähäinen kielteinen vaikutus, sillä melutason on arvioitu nousevan paljon yksittäisillä kohteilla, jotka kuitenkin sijaitsevat entuudestaan valtatie 9 melualueella. Muutokset maisemaan on arvioitu vähäisiksi uuteen ratakäytävään sijoituvilla maanpäällisillä osuuksilla. Nykyisen radan varrella vaikutukset elinoloihin ja viihtyvyyteen kuitenkin vähenevät junaliikenteen vähentyessä ja liikkumisen turvallisuus paranee tasoristeysten poiston myötä.

Vaihtoehtoasettelu	Luonnonympäristö	Kulttuuriympäristö
Nykyinen rata (yksi raide)	Natura 2000 -alue	Muinaisjäännökset (alueet)
Uusi raide nykyisen radan rinnalle	Luonnonsuojelualue	Muinaisjäännökset (pisteet)
Pohjoinen rataoikaisu (Ve P)	Luonnonsuojeluohjelma-alue	Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö
Eteläinen rataoikaisu (Ve E)	Suomen tärkeä lintualue (FINIBA)	Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue
Uusia vaihtoehtoja	MAALI-lintualue	Kulttuuriympäristön maakunnallinen vetovoima-alue
Tunnelien alku- ja loppupisteet	Joki	
Asuminen		
Asuinrakennukset 200 m etäisyydellä		
Lomarakennukset 200 m etäisyydellä		

Aineistot:

Luonnonsuojelualueet © Suomen ympäristökeskus 2022
Vesipuidedirektiivin mukaiset vesimuodostumat 3. suunnittelukausi @ Suomen ympäristökeskus 2022
Luonnonsuojeluohjelma-alueet © Suomen ympäristökeskus 2010
Natura 2000 -alueet ja -väylät © Suomen ympäristökeskus 2022
FINIBA-alueet © BirdLife Suomi 2012
MAALI-alueet © KSLY 2019
Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö © Museovirasto 2009
Muinaisjäännökset © Museovirasto 2021
Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet © SYKE 2021
Ortoilmakuva © Maanmittauslaitos 2021

SITOWISE

Väylävirasto
Trafikledsverket

SITOWISE

Miksi jättäisin kirjallisen mielipiteen?

- Mielipiteissä voi tuoda esiin näkemyksensä hankkeesta ja arvioinnin riittävydestä.
- Yhteysviranomaisen hyödyntää mielipiteitä lausuntoaan laatiessa.
- Mielipiteet tuodaan hankesuunnittelijoiden ja Väyläviraston tietoon, joten niillä voi olla vaikutusta suunnitteluun.
- YVA-selostuksessa on kuvaus ohjelmavaiheessa saadusta palautteesta ja sen hyödyntämisestä suunnittelussa ja arvioinnissa (s. 33).

Miten kirjallinen mielipide jätetään?

- Mielipiteet ja lausunnot arviointiselostuksesta tulee jättää kuulemisaikana viimeistään **11.11.2022** ensisijaisesti sähköisesti osoitteeseen kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi tai kirjallisesti Keski-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon osoitteella, Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, PL 250, 40101 Jyväskylä (viitteenä KESELY/3079/2021).
- Yhteysviranomaisen lausunto arviointiselostuksesta on nähtävillä kahden kuukauden kuluttua lausunnon antamiseen ja mielipiteiden esittämiseen varatun määräajan päättymisestä ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/ratayhteysLahdenperaJamsaYVA

